

Художничката Дора Бонева

ВАЖНОТО Е ВИНАГИ ДА ИМА НАДЕЖДА ЗА НЕЩО ДОБРО

● Българите имаме нужда от повече застрахователна култура

Г-жо Бонева, вие сте била конкурсен резидент на Грифис Арт Сентър в Кънектикът. За вас то е горещо за творчество място. Какво е необходимо, за да се създаде и у нас подобно място?

- Престоят ми в Грифис Арт Център беше наистина много ползотворен. Това беше изключителна възможност една година да работя, без да ми тежат повечето от домакинските грижи. Но у нас също има такива възможности. Провеждат се много пленери в различни краища на България. В Родопите идват да рисуват американски художници.

- Каква е разликата в отношението към хората на изкуството у нас и в Америка?

- Не мисля, че има разлика в отношението на

- И с двамата актьори бяхме добри приятели. Гришата позираше с удоволствие и мисля, че наблюдаваше и играеше ролята на художник. Апостол идваше между многото си задължения в театъра и във ВИТИЗ, но също с желание. Той сам пожела да го рисувам.

- Какво научихте от учителя си Дечко Узунев?

- От Дечко Узунев научих извънредно много. Не само за

Художествената академия. През цялото време пишеше и стихове, превеждаше поезия от английски, беше редактор в издателство „Народна култура“. Получи стипендия „Фулбрайт“ и завърши двегодишен курс по творческо писане в Американския университет във Вашингтон, където сега преподава. Публикувал е редица книги в България и в Америка. Дъщеря ни също по свое желание завърши Художествената гимназия и след това - живопис в академията. Правила е изложби в България и в Америка. За разлика от мен се занимава и с оформлението на книги. Те са самостоятелни и независими в творческата си работа и така трябва да бъде.

- Смятате ли, че трябва да има творческа приемственост между поколенията?

- Творческата приемственост е важна. Без нея всеки трябва да открива отново велосипеда. Това не значи да копираш учителя, а да вземеш от него това, което влиза в твоята творческа концепция.

- Как виждате бъдещето на живописиста при нахлуването на компютърната изобразителност?

- Живописиста винаги ще съществува. Компютърът помага, особено на графичите и на дизайнерите, но истинската живопис според мен може да се получи само с четката и сърцето.

- Как виждате мястото на творците с влизането ни в Европейския съюз?

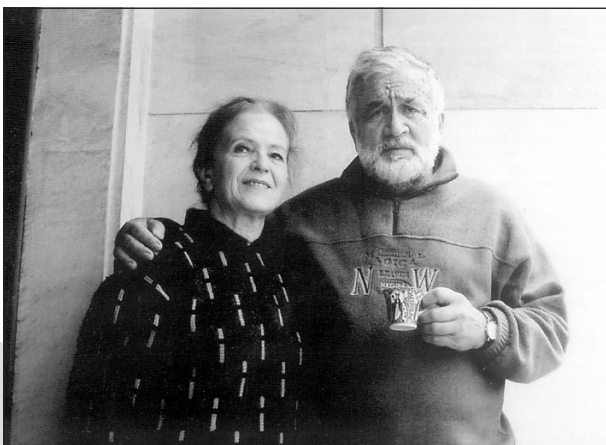
- Не зная какво ще се промени за хората на изкуството с влизането в европейската общност. Може би движението на хората ще бъде по-лесно. Всъщност художниците отдавна са част от европейската общност.

- Пренесохте ли спомени от миналия век в настоящето?

- Смяната на века (както и на годината) е малко формална. Човек носи целия си багаж от спомени през годините чак до момента на забравата. Важното е винаги да има надежда за нещо добро.

- Вие рисувате с интерес както пейзажи, така и портрети. Което повече ви привлича да правите?

- Рисувам също композиции и натюрморти. Привлича ме просто живописиста. Обикновено едновременно рисувам различни неща. Струва ми се, че така повече се запазва свежестта на изображението. Но все пак човекът, неговият

Дора Бонева е родена на 11 април 1936 г. в Габрово и завършила Художествената академия в София, където учи в класа на акад. Дечко Узунев. Участва във всички национални общи изложби и в редица български представления в чужбина. Получавала е награди за свои творби от Съюза на българските художници, от Софийската община, от Културния институт „Солензара“ в Париж, сребърен медал от френската академия за изящни изкуства и други. От 1981 г. е член-кореспондент на Европейската академия за наука, изкуство и литература със седалище в Париж. През 1989 г., 1990 г. и 1993 г. участва в Есенния салон в Париж. Избрана е като гостуващ художник за сезона 1994-1995 г. от „Графис Арт Център“ в Ню Лондон, Кънектикът, САЩ. Нейни картини присъстват в сградата на ЮНЕСКО в Париж, в много галерии и частни колекции в България, Англия, Франция, Италия, Латинска Америка и САЩ.

властта и обществото към художниците. Ние бяхме свикнали държавата да се грижи повече за хората на изкуството, но трябва да свикваме да се грижим сами за себе си, както е навсякъде по света.

- Знае се, че портретът на Висоци беше откраднат при една ваша самостоятелна изложба в Москва. Трудно ли го възстановихте по памет?

- Портретът на Висоци наистина изчезна в Москва, но аз имах рисунките и диaposитива и така го възстанових. За съжаление не беше между живите, когато показвах портрета му в Москва. Семейството му беше на изложбата. Пазя писмо от майка му.

- Вие сте рисували портрети на видни наши актьори. Какво ви донесе съприкосновението с Апостол Карамитев и Григор Вачков?

живописиста, но и за отношението към света. След като завърших академията, продължавах да се съветвам с него за картините, които правя. Когато рисувах неговия портрет, той поиска да позира прав, което ме накара да работя по-бързо. Предполагам, че искаше портретът да бъде по-експресивен, а не академичен. Той беше може би най-артистичната личност сред българските художници и учител, който дава свобода на студентите си да следват своя път.

- Вашите деца са поели също по нелекия път на изкуството. Поощрявахте ли ги, или се опитвахте да ги отклоните?

- Децата сами си избираха пътя. Синът ни реши да кандидатства в английската гимназия и сам се подготви за изпитите. След това завърши история на изкуството в

Една вечер отидохме с Дора в ресторант „България“.

Той все още беше най-доброто заведение в София. И все още един изключен студент можеше да покани любимата си там. Избрахме си маса на балкона. Долу свиреше оркестърът и танцуваха щастливи хора. Ние мълчахме. Беше някакво странно замирание на думите в нас. Така внезапно спира да шуми гората. Така онемява понякога морето. Спокойствието и тревогата се сливат в една прозрачност, през която се виждат гледките на съдбата.

...Накрая се озовахме в Докторската градина. Алеите бяха безлюдни. Само над нас дишаха душите на добрите дървета. Топлият вятър ни зави с наметалото си и ни направи невидими. Останалото е любов...“

Любомир Левчев
(Из книгата „Ти си следващият“)

характер и душа, са най-голямото предизвикателство за един художник.

- Случвало ли ви се е да се изплъзват чертите на човека, когото рисувате?

- Разбира се, не винаги се получава това, което искам. Тогава просто оставям портрета за по-добри времена. Мога да направя цяла изложба от незавършени портрети.

- Кои хора са по-лесни за рисуване?

- Няма лесни и трудни за рисуване хора. Просто някои са по-интересни за мен.

- С рисуването ли опознавате по-дълбоко човека или чрез непосредствено общуване?

- Убедена съм, че когато правя портрет, опознавам човека много по-бързо, отколкото чрез непосредствено общуване.

- Как съжителстват два изключителни таланта - на художничка и на поет?

- Не се чувствам като изключителен талант. За мен съжителството на хора, които се занимават с изкуство, е естествено. Те по-добре се разбират и могат да си прощават проявите на творчески егоизъм.

- Поезията на Любомир Левчев вдъхновявала ли ви е за ваши картини?

- Поезията на Любомир не ме е вдъхновявала за конкретни картини, но като цяло винаги е била стимул и еталон за творчество.

- На Любомир Левчев сте направили доста портрети. Той ли е постоянно ви вдъхновение?

- Портретът винаги е голямо предизвикателство за художника. Във всеки портрет има нещо от истинския характер на модела, нещо от временното му настроение и

нещо от отношението на автора. През годините съм започвала десетки портрети на Любомир Левчев, но относително завършени са само няколко. Първият е на едно момче, което още не е станало оформена личност и голям поет. Просто един хубав и интелигент млад човек, в когото се влюбах преди много години. Да си призная, тогава не подозирах огромния му талант и голямата работоспособност и издръжливост, които носи. Но още тогава знаех, че е изключително честен и достоен човек. И, разбира се, усещах, че съм открила своята духовна и физическа „половинка“ (ако си спомняте мита за чевеците, които разгневихи боговете и били разсечени на части и разпилени). Събирането на двете части е нещо невероятно и все пак понякога се случва... Надявам се, че през годините съм уловила нещо от характера на модела, когото познавам по-добре от всички, но ежедневно откривам в него нови черти. За съжаление живописният модел не може да бъде достатъчно точен. Словесният - също.

- Застраховани ли са картините ви?

- Картините ми имат задължителна застраховка, когато пътуват в чужбина. Но иначе не са застраховани.

- Какво е отношението ви към застраховането? Смятате ли, че българинът има нужда от застрахователна култура?

- Някога родителите ми бяха застрахователни дейатели, така че отношението ми е положително. Но съм сигурна, че и самата аз, и българите изобщо имат нужда от повече застрахователна култура.

Разговор
МАРИЯ МИТЕВА

**ЗАСТРАХОВАТЕЛ
прес**

Издава „Застраховател прес“ ООД

ISSN 1310 - 2397

Редакционно броят е приключен на 21. 04. 2006 г.

Основател МАКСИМ МАКСИМОВ

Директор ПЕТЪР АНДАСАРОВ
Отговорен редактор СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ e-mail: slavimir@mail.bg
Редактор ИЛЕАНА СТОЯНОВА e-mail: istoyanova@mail.bg
Секретар на редакцията и арт уредник ЗЛАТКА ВЪЛКАНОВА
Оформление РАЙНА ПАНОВА
Коректори: ГАЛЯ ЛУЦОВА, МАРИЯ БОЗЕВА
Фотоилустрация и разпространение ГЕОРГИ ДЕРМЕНДЖИЕВ
Водец броя СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ

Адрес на редакцията:
София 1421, ул. „Крум Попов“ № 45-47, тел. 865 69 80, тел./факс 963 29 80
e-mail: yzastrahovatel@abv.bg
„Булбанк“ АД. Банков код 62196214. Банкова с/ка №1008530101

Редакционен съвет: проф. д-р на ик. н. ХРИСТО ДРАГАНОВ, доц. д-р НЕНО ПАВЛОВ, ГЕОРГИ АБАДЖИЕВ, ДОБРОМИР ГУЩЕРОВ, РУМЕН ЯНЧЕВ, ДИМИТЪР ЖЕЛЕВ

Редакционна колегия: АСЯ АКСЕНТИЕВА, АТАНАС ТАБОВ, ДАНИЕЛА КОНОВА, ВАЛЕРИ АЛЕКСИЕВ, доц. д-р ДИАНА ИВАНОВА, ЙОРДАН ГЕНЧЕВ, НЕДЯЛКО ЧАНДЪРОВ, ТЕМЕНУГА НЕНОВА, МАКСИМ МАКСИМОВ

Комисия за финансов надзор
Председател АПОСТОЛ АПОСТОЛОВ
Управление „Застрахователен надзор“
Ръководещ РАЛИЦА АГАЙН
София 1000, пл. „Света Неделя“ № 6, тел. 940 48 05, 981 79 34, факс 981 78 58

Гаранционен фонд
Председател на УС БОРИСЛАВ МИХАЙЛОВ
София 1000, ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет. 4, тел.: 02/980 30 49, 980 66 72

Асоциация на българските застрахователи:
Председател ДАНИЕЛА КОНОВА
Зам.-председател ВЕНИСЛАВ ЙОТОВ

Главен секретар ЖЕНИ ПАРПУЛОВА
Председател на Контролния съвет ПЕТЪР АВРАМОВ
София, ул. „Света София“ 7, ет. 6, тел. 980 51 25

Асоциация на застрахователните брокери в България
Председател на УС доц. д-р ЯНАКИ АНДРЕЕВ
Зам.-председател КРАСИМИР ЖЕЧЕВ
Секретар АНЕТА ПЕТРОВА, тел. 846 72 54

Председател на Контролната комисия КОСТАДИН ПЕЕВ
1504 София, ул. „Екзарх Йосиф“ №80 (гараж №2).
ТБ „Хеброс“ АД - клон НЦЦП - Сердика, б.к. 80075273,
банкова сметка №1052803714

Фондация „Проф. д-р Велеслав Гаврийски“
Председател доц. д-р ЯНАКИ АНДРЕЕВ
Секретар доц. д-р ДИАНА ИВАНОВА
1504 София, ул. „Екзарх Йосиф“ №80 (гараж № 2)

Предпечатна подготовка „ТОМЕС ГЛТК“ ООД
Печат „Илинда - Евтимов“ ЕООД, тел. 962 29 48
Хонорари се изплащат всеки вторник от 15.30 до 17.30 часа.